

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 24/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä toukokuuta 2006 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 72/2006 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 29/2006 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- valtiosihteeri Kari Salmi ja poliisijohtaja Kimmo Hakonen, sisäasiainministeriö
- ylitarkastaja Mika Lehtonen, sisäasiainministeriön arpajais- ja asehallintoyksikkö
- vanhempi hallitussihteeri Maiju Tuominen, opetusministeriö
- osastopäällikkö Ilkka Salmi, suojelupoliisi
- apulaispäällikkö Tero Kurenmaa, keskusrikospoliisi
- hallintopäällikkö Tapani Paavola, liikkuva poliisi
- lääninpoliisijohtaja Kauko Aaltomaa, Etelä-Suomen lääninhallitus
- lääninpoliisijohtaja Pentti Saira, Lapin lääninhallitus
- lääninpoliisijohtaja Mikko Paatero, Länsi-Suomen lääninhallitus

- maaherra Eino Siuruainen, Oulun lääninhallitus
- poliisikomentaja Jukka Riikonen, Helsingin kihlakunnan poliisilaitos
- poliisipäällikkö Tapio Saarni, Lappeenrantaan kihlakunnan poliisilaitos
- poliisipäällikkö Bo-Erik Hanses, Närpiön kihlakunnan poliisilaitos
- poliisipäällikkö Pekka Nykänen, Varkauden kihlakunnan poliisilaitos
- tutkuspäällikkö Juhani Pennanen, Kilpailuvirasto
- koulutuspäällikkö Petri Alkiora, Poliisiammattikorkeakoulu
- hallintojohtaja Kimmo Lehtimäki, Poliisikoulu
- projektipäällikkö Anssi Virtanen, Poliisitekniikkakeskus
- kaupunginhallituksen puheenjohtaja, poliisipäällikkö Antero Rytkölä, Ikaalisten kaupunki
- kaupunginjohtaja Antti Rantakokko, Kauhaajoen kaupunki
- toimitusjohtaja Anssi Pihkala, Hansel Oy
- toiminnanjohtaja Pekka Helminen, Asealan Elinkeinonharjoittajat ry
- hallituksen jäsen Jouko Laitinen, Finnsecurity ry
- varapuheenjohtaja, poliisipäällikkö Ossi Lähdesmäki, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry

- hallituksen jäsen Kai Haatainen, Kansallinen kivääriyhdistys NRA ry
- poliisipäällikkö Jaakko Kares, Suomen Nismiesyhdistys ry
- puheenjohtaja Yrjö Suhonen, Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
- hallituksen jäsen Pekka Partanen, Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry
- professori Olli Mäenpää
- professori Kaarlo Tuori.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- kaupp- ja teollisuusministeriö
- Valtakunnansyyttäjänvirasto
- Kuusamon kaupunki
- Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- Metsästäjien Keskusjärjestö ry
- Palkansaajajärjestö Pardia ry
- Suomen Metsästäjäliitto — Finlands Jägarförbund ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poliisin hallinnosta annettua lakia ja neljää siihen liittyvää lakia. Tarkoituksena on kihlakunnan poliisilaitosten toimialueiden laajentamisen mahdollistaminen. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin niistä kihlakunnan poliisilaitoksista, joiden toimialueena olisi useampi kihlakunta. Poliisiammattikorkeakoulusta ja Poliisikoulusta ehdotetaan muodostettavaksi Poliisialan koulutus- ja kehittämiskeskus. Sisäasiainministeriön tehtäviä ehdotetaan vähennettäväksi siirtämällä ampuma-aseisiin ja yksityiseen turvallisuusalaan

liittyviä lupa-, valvonta- ja tarkastustehtäviä Poliisin tekniikkakeskukseen.

Poliisin ylijohdon tehtävämäärittelyä suhteessa poliisiosaston tehtäviin ministeriön osastona ehdotetaan tarkennettavaksi ja selkeytettäväksi. Poliisin ylimmässä johdossa ehdotetaan siirryttäväksi järjestelmään, jossa virkaan nimittäminen ja tehtävään määrääminen erotettaisiin toisistaan.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007, Poliisialan koulutus- ja kehittämiskeskusta koskevat muutokset kuitenkin 1 päivänä tammikuuta 2008.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Poliisin paikallishallinnon kehittäminen

Hallituksen esityksessä ehdotetaan poliisin paikallishallinnon kehittämiseksi, että vastaisuudessa voidaan muodostaa toisaalta poliisilaitoksia, joiden toimialueena on useampi kuin yksi kihlakunta, ja toisaalta määrätä kihlakuntien poliisilaitokset hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa. Tavoitteena on tehostaa poliisitoimen voimavarojen käyttöä sekä turvata poliisin palvelujen saatavuus ja laatu.

Hallintovaliokunta korostaa poliisin paikallishallinnon kehittämisessä hallintonselonteosta antamansa mietinnön tavoin, että peruslähtökoh-

tana on kansalaisten oikeus henkilökohtaiseen turvallisuuteen eli oikeus saada turvallisuuspalvelut asuinpaikasta riippumatta (HaVM 2/2006 vp — VNS 2/2005 vp).

Poliisia koskevaa lainsäädäntöä tulee mainitun valtioneuvoston selonteon mukaan muuttaa siten, että täydellisessä yhteistoiminnassa olevien paikallispoliisin toiminta-alueiden perustaminen on mahdollista. Hallintovaliokunta on tähän liittyen lausunut mietinnössään HaVM 2/2006 vp, että riittävän suuret alueet ja yksiköt mahdollistavat erikoistumisen ja useamman kuin yhden poliisipartion yhtäaikaista toimintaa. Valiokunta on pitänyt poliisin yhteistoiminnan tehostamista toiminta-alueita laajentamalla

— siis myöskin asiallisesti yhdestä tai useammasta kihlakunnasta muodostuvan poliisilaitoksen perustamista — mahdollisena edellyttäen, että se toteutetaan myös käytännössä niin, että poliisin palvelut ja tehtävät hoidetaan tällä tavoin nykyistä paremmin. Samalla valiokunta on todennut, että sellaisia nykyisiä yhteistyömuotoja, jotka ovat hyviä ja toimivia, on syytä myös vastaisuudessa hyödyntää.

Käsiteltävänä olevasta poliisihallintolain muutosehdotuksesta ilmenee, että muodostettaessa kihlakunnan poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kuin yksi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet. Näitä ovat muun muassa asukasmäärä, asukastiheys, liikenne yhteydet sekä kieliolot ja aluejoutuksen vaikutus viranomaisen kielilain (423/2003) 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan (6 §:n 2 mom.).

Kielilaissa turvataan perustuslaissa säädetty jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa omaa kansalliskieltään, suomea tai ruotsia. Valiokunta painottaa hallituksen esityksen perusteluihin sisältyvää vaatimusta, jonka mukaan jatkossakin tulee olla ruotsia työkielenään käyttäviä poliisilaitoksia.

Kielilain 8 §:stä ilmenee, että saamen kielen käyttämisestä viranomaisessa ja julkiselle valalle kuuluvaa tehtävää muutoinkin hoidettaessa säädetään erikseen. Saamen kielilain (1086/2003) 11 §:n perusteella saamelaisten oikeudet käyttää myös kihlakunnan viranomaisissa saamen kieltä suullisesti ja kirjallisesti sekä saada toimituskirjansa saamenkielellä riippuvat siitä, sijaitsevatko viranomaisen virastot saamelaisten kotiseutualueella vai ei. Valiokunta tähdentää, että poliisihallinnon kehittämistoimenpiteiden yhteydessä tulee myöskin saamelaisten kielellinen asema turvata.

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain (126/1992) 2 §:n mukaan tavoitteena on muun muassa turvata valtion paikallishallinnon palvelujen riittävä ja tasapuolinen saatavuus maan eri osissa. Tämän valtion paikallishallinnon puitelain merkitys on eri hallinnonalojen erityislakien muuttamisen myötä vähenemässä. Tämän vuoksi ja koko käsiteltävänä

olevan lainsäädäntöhankkeen hyväksyttävyyden kannalta valiokunta pitää välttämättömänä, että säädettävään lakiin otetaan velvoite vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palveluiden tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa. Valiokunta katsoo, että vastuu tästä velvoitteesta kuuluu kaikille poliisihallinnon tasoille eli poliisin ylijohdolle, poliisin läänijohdolle ja paikallispoliisin johdolle. Käsiteltävänä olevasta lakiehdotuksesta oma erillinen kysymyksensä on se, että poliittinen vastuu luonnollisesti kuuluu viime kädessä maan hallitukselle ja erityisesti sisäasiainministerille.

Hallintovaliokunta katsoo edelleen, että poliisihallinnon tulostavoitteiden lisäksi tulee asettaa nimenomaan palvelujen laatua ja saatavuutta koskevat tavoitteet. Kansalaisten palvelujen kannalta on merkityksellistä saavuttaa mahdollisimman hyvä tasapaino taajaan asuttujen alueiden lukuisten yhtäaikaisten ja pitkien etäisyyksien harvalukuisimpien palvelutarpeiden turvaamisessa. Palvelujen saatavuuteen ja laatuun kuuluu olennaisesti myös palvelujen takaaminen lähellä kansalaista molemmilla kansallisilla kielillä paikallisten kielilojen mukaan samoin kuin saamen kielellä saamelaisten kotiseutualueella.

Paikallispoliisin toimialueiden laajentamisella pyritään tehostamaan peruspoliisitoimintaan kuuluvia kenttäpartiointia mukaan lukien hälytystoiminta, rikostutkintaa ja lupapalveluja. Samalla sisäisestä hallinnosta — talous-, henkilöstö- ja muu hallinto — sekä poliisitoiminnallisista tukitoimista vapautuvia voimavaroja voidaan kohdistaa peruspoliisitoimintaan. Vaikka poliisipäälliköiden määrä tulee jatkossa väheneään, tämä ei tarkoita johtamistarpeen vähenemistä. Päinvastoin johtamista tulee vahvistaa nykyaikaisen poliisitoiminnan vaatimusten mukaisesti.

Valiokunta korostaa, että poliisin hälytystoiminnan kehittämisen lähtökohtana tulee olla hälytyspalvelujen tuottaminen lähellä kansalaista. Kansalaisille on ensiarvoisen tärkeää se, että poliisilta saadaan hälytyspalvelut nopeasti ja tehtävät suoritetaan asianmukaisesti. Kaikilla poliisilaitoksilla tai yhteistoiminta-alueilla tulee olla valmius ympärivuorokautiseen hälytystoimin-

taan. Lisäksi muut järjestyspoliisitoimintaan kuuluvat tehtävät on turvattava läheisyysperiaatteella myös harvaan asutulla alueella, mikä edellyttää toiminta-alueiden mahdollisesti laajentua erityisiä toimenpiteitä harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalveluiden järjestämiseksi. Kenttäpartioiden puuttuminen lisäisi rikollisten toimintamahdollisuuksia näillä alueilla, minkä vuoksi on huolehdittava, että poliisin läsnäolo ja näkyvyys ei vähene, vaan pikemminkin paranee. Uudistuksella pyritään nimenomaan kansalaisten arjen turvaamiseen.

Rikostutkinnan osalta valiokunta katsoo, että poliisilaitoksen tai yhteistoiminta-alueen tulee kyetä järjestämään ainakin tavanomaisten väkivaltarikosten, omaisuusrikosten, talous- ja petosrikosten sekä huumausainerikosten tutkinta. Lähtökohtana tulee olla myös harvaan asutuilla alueilla tutkintapalveluiden turvaaminen ja paikallistuntemuksen säilyttäminen. Valiokunta tähdentää keskusrikospoliisin roolia erityisesti kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa (muun muassa talousrikollisuus, rahapesu, pankkirikokset, osa pörssirikoksista), minkä vuoksi paikallispoliisin rikostutkinnan osaamista ja erikoistumista on tarpeen vahvistaa.

Kansalaisnäkökulmasta on tärkeää lupapalvelujen saatavuus kohtuullisella etäisyydellä joko asuin- tai työpaikkakunnalla. Tämän vuoksi on pidettävä yllä riittävää poliisin palveluverkostoa ja täydennettävä sitä muiden viranomaisten kanssa yhteisillä asiakaspalvelua tarjoavilla yhteispalvelupisteillä. Lisäksi palvelua tulee tehostaa uusia palvelumuotoja, kuten liikkuvia ja sähköisiä palveluja, kehittämällä.

Lakiehdotuksen perusteella tapahtuvassa paikallispoliisin yhteistoiminnassa ei ole kysymys täydellisestä yhteistoiminnasta. Valiokunta katsoo, että pysyväisluonteinen yhteistoiminta koskee luontevasti lähinnä hälytys- ja kenttäpartio toimintaa sekä rikostutkintaa erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Yhteistoiminnan järjestelyjen osalta on kiinnitettävä huomiota siihen ainakin periaatteessa liittyviin rakenteellisiin kysymyksiin, koska yhteistoiminta-alueen päälliköllä ja

alueen poliisipäälliköllä on päällekkäistä valtaa ja vastuuta.

Hallintovaliokunta korostaa aiemmin lausuttuun viitaten, ettei hallinnollisten rajojen muutoksia — muodostamalla useamman kuin yhden kihlakunnan käsittäviä poliisilaitoksia — saa toteuttaa siten, että kansalaisten palvelut heikenevät. Tavoitteena on nimenomaan palvelujen turvaaminen. Hallinnollisten rajojen mahdolliset muutokset antavatkin tähän toiminnalliset mahdollisuudet. Tarkoitus ei myöskään ole keskittää poliisimiehiä toimimaan vain keskuspaikoista, vaan muun muassa nykyisiä poliisilaitoksia tulee hyödyntää poliisin tehtäviä hoidettaessa. Valiokunta viittaa tässäkin yhteydessä säännökseen, joka velvoittaa turvaamaan palvelut maan eri osissa.

Poliisilaitosten ja kihlakuntien määrä on tällä hetkellä 90. Kihlakuntien määrään hallituksen esityksellä ei puututa. Vaikka jokaisessa kihlakunnassa ei olisikaan omaa poliisipäällikköä, on kaikissa kihlakunnissa oltava asianmukaiset poliisin palvelut.

Valiokunta tähdentää myös sitä, ettei ulosoton ja syyttäjätöimen paikallishallinnon järjestämisellä ole vaikutusta poliisin hallinnolliseen jaotukseen. Poliisitoimen ratkaisut lähtevät sen omista lähtökohdista, joihin liittyy olennaisesti kansalaisten palvelujen turvaaminen. Ulosotossa ja syyttäjän tehtävissä ei ole samalla tavoin kysymys palvelujen tarjoamisen tarpeesta. Myös esitutkintaa johtavan poliisin yhteistoiminta syyttäjän kanssa voidaan järjestää asianmukaisesti hallinnollisista rajoista riippumatta.

Tällä hetkellä paikallispoliisin aluejaotuksen, toimipaikkaverkoston ja yhteistoiminnan kehittämiseen liittyvä kokonaisselvitys on meneillään valtiosihteeri Kari Salmen johdolla. Näin ollen konkreettisia toimenpide-ehdotuksia ei ole valiokunnan käytettävissä. Valiokunta edellyttääkin hallituksen huolehtivan siitä, että hallintovaliokuntaa informoidaan kirjallisesti muutoshankkeesta perusteluineen hyvissä ajoin ennen poliisilaitoksen muodostamista useammasta kuin yhdestä kihlakunnasta (*Valiokunnan 1. lausumaehdotus*). Valiokunta voi sitten tarpeen mukaan pyytää lisäselvitystä tai myös pe-

rustuslain 47 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvityksen ja antaa sen johdosta sisäasiainministeriölle tai valtioneuvostolle perustuslaissa tarkoitetun lausunnon.

Poliisihallinnon muun rakenteen kehittäminen
Syyttäjän toimien osalta on jo aiemmin luovuttu läänitason organisaatiosta. Nykyisin syyttäjät on hallinnollisesti järjestetty kaksipuolaisesti valtakunnansyyttäjän virastoon ja paikallistasolle.

Myös ulosoton hallinnossa ollaan siirtymässä kaksipuolaiseen hallintomalliin. Lääninhallituksen oikeushallinto-osastoille nykyisin kuuluvat tehtävät on tarkoitus siirtää uudelle ulosoton keskusvirastolle. Hallintovaliokunta on puoltanut mainittuja hallituksen esitykseen HE 83/2006 vp sisältyviä ulosoton hallinnon uudistuksia (HaVL 47/2006 vp).

Valiokunta katsoo, että myös poliisin osalta on arvioitava poliisin lääninjohdon tehtävät ja asema (*Valiokunnan 2. lausumaehdotus*).

Poliisin tekniikkakeskuksen tehtävät

Poliisin tekniikkakeskuksen tehtävänä on hankkia, ylläpitää ja kehittää poliisin kalustoa, välineitä ja varusteita.

Tarkoitus on, että poliisin tekniikkakeskus voi hankkia, ylläpitää ja kehittää myös muiden valtion ja kunnan turvallisuusviranomaisten kalustoa, välineitä ja varusteita sekä muidenkin valtion ja kunnan viranomaisten turvakalustoa, -välineitä ja -varusteita.

Samalla tekniikkakeskukselle ehdotetaan annettavaksi tärkeitä hallinto- ja lupaviranomais-tehtäviä. Tehtäviin kuuluisi ratkaista ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupalliseen toimintaan liittyvät lupa-asiat, asekeräilijän hyväksyntää koskevat hakemusasiat ja erityisen vaarallisten ampuma-aseiden hankkimislupa-asiat. Poliisin tekniikkakeskuksen ratkaistavaksi kuuluisivat myös asealan elinkeinonharjoittamista ja ase-elinkeinon harjoittajan vastuuhenkilön hyväksyntää koskevat hakemusasiat sekä ampuma-aseiden kaupallista siirtoa, tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta koskevat hakemusasiat. Edelleen tekniikkakeskus toimisi Suomessa ampu-

ma-aseiden ja patruunoiden käyttöturvallisuuden tarkastusta suorittavana tarkastuslaitoksena.

Lisäksi tekniikkakeskukselle esitetään siirrettäväksi yksityisen turvallisuusalan valtakunnallinen valvonta ja ohjaus. Kysymys on vartioimisliiketoiminnasta, turvasuojaustoiminnasta ja järjestyksenvalvontatoiminnasta. Tekniikkakeskus myöntäisi ja peruuttaisi vartioimisliikeluvat sekä hyväksyisi vartioimisliikkeiden vastaavat hoitajat. Se myös kehittäisi vartioimisliikkeisiin ja järjestyksenvalvontaan kohdistuvaa käytännön valvontatoimintaa poliisilaitosten kanssa.

Hallintovaliokunta toteaa, että poliisin tekniikkakeskus on sisäasiainministeriön poliisi-osaston alainen tukipalveluyksikkö, joka toimii nettobudjetoituna tilivirastona ja jonka suoritteet on hinnoiteltu liiketaloudellisin perustein. Tekniikkakeskuksen keskeisiä asiakkaita ovat poliisi, hätäkeskuslaitos ja muut turvallisuusalan viranomaiset. Yksityiselle sektorille suuntautunut myynti on toistaiseksi jäänyt vähäiseksi. Poliisin tekniikkakeskus toimii alan yksityisiin yrityksiin nähden hankintojen kilpailuttajana ja toteuttajana sekä jossakin määrin myös kilpailijana maahantuonnissa ja lopputuotemarkkinoilla.

Poliisin tekniikkakeskukselle annettavaksi esitettyjen viranomaistehtävien osalta hallintovaliokunta katsoo saamansa selvityksen perusteella, että suunnitellut viranomaistehtävät ovat omiaan vaarantamaan Poliisin tekniikkakeskuksen toiminnan uskottavuuden poliisin ja muiden turvallisuusviranomaisten hankintojen tasapuolisena ja syrjimättömänä kilpailuttajana ja toteuttajana, jos sillä samalla on kilpailutukseen osallistuviin elinkeinonharjoittajiin kohdistuvia lupa-, valvonta- tai tarkastustehtäviä. Nämä ongelmat eivät poistu, vaikka viranomaistehtävät ja niitä koskeva päätöksenteko pyrittäisiinkin eriyttämään poliisin tekniikkakeskuksen markkinaehtoisesta toiminnasta.

Mainitut muutosehdotukset vaarantavat myös tekniikkakeskuksen organisaation tulevan kehittämisen. Keskukseen liikelaitostaminen voi kilpailunäkökohtien johdosta tulla ajankohtaiseksi, jos sen myynti poliisihallinnon ulkopuolisille markkinoille laajentuu merkittävästi.

Edellä lausutun perusteella hallintovaliokunta ehdottaa viranomaistehtäviä koskevien ehdotusten poistamista lakiehdotuksista.

Tehtävään määrääminen

Hallituksen esityksessä ehdotetaan poliisin ylimmän johdon osalta siirryttäväksi järjestelmään, jossa virkaan nimittäminen ja tehtävään määrääminen erotettaisiin toisistaan. Järjestely koskisi sisäasiainministeriön yhteensä kolmen poliisijohtajan (lainsäädäntöasioiden, kansainvälisten asioiden ja poliisitoiminta-asioiden poliisijohtajat), keskusrikospoliisin, suojelupoliisin ja liikkuvan poliisin päälliköiden sekä Helsingin poliisilaitoksen päällikön ja viiden läänin poliisijohtajan virkaa.

Osaan mainituista viroista nimittää nykyisin valtioneuvosto ja osaan sisäasiainministeriö. Näiden virkojen kelpoisuusvaatimuksiin kuuluu perehtyneisyys tehtäväalueeseen, joka on eri viroissa erilainen. Jonkin edellä mainitun viran tultua avoimeksi, nimittäminen tapahtuisi ensin poliisineuvoksen virkaan. Sisäasiainministeriö voisi sitten määrätä tällaisia virkoja hoitavat henkilöt eri tehtäviin. Tehtävää täytettäessä ei enää noudatettaisi haku- tai ilmoittautumismenettelyä eikä siihen myöskään liittyisi hakijoiden tai ilmoittautuneiden keskinäistä vertailua perustuslain 125 §:n 2 momentissa säädettyjen nimitysperusteiden — taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto — perusteella.

Hallituksen esityksessä on perusteltu muutos-hanketta viittaamalla ainoastaan eduskunnan käsiteltävänä olevaan valtion ylimmän virkamies-johdon niin sanottuun virkapankkilainsäädäntöön, joka on parhaillaan perustuslakivaliokunnan käsiteltävänä lausunnon antamista varten (HE 245/2006 vp).

Hallintovaliokunta katsoo, että nimittämisen tulee tapahtua käsiteltävänä olevassa lakiehdotuksessa mainittuihin virkoihin ja tehtäviin avoimen hakuprosessin kautta, jolloin kaikilla pätevillä hakijoilla on mahdollisuus jättää hakemuksensa täytettävänä olevaan tehtävään ja siten valinta voi kohdistua pätevimpään henkilöön. Hallintovaliokunta ehdottaakin tehtävään määrää-

mistä koskevien säännösten poistamista lakiehdotuksesta.

Poliisikoulutuksesta

Valiokunta pitää perusteltuna Poliisiammattikorkeakoulun ja Poliisikoulun yhdistämistä yhdeksi uudeksi oppilaitoskokonaisuudeksi, jossa annetaan poliisialan ammattikorkeakoulutusta, poliisin jatko- ja täydennyskoulutusta sekä poliisin peruskoulutusta. Valiokunta puoltaa uuden oppilaitoksen muodostamista ammattikorkeakouluksi poliisihallinnon erityisoppilaitoksena. Poliisin koulutuksen korkean tason ylläpitämiseksi tämä on perusteltua ottaen samalla huomioon poliisikoulutuksen vaativuus. Tarkoitus on saadun selvityksen mukaan pitemmällä tähtäimellä nostaa myös poliisin peruskoulutus ammattikorkeakoulutasolle. Muutoinkin maassamme on yleisiä ammattikorkeakouluja, joissa annetaan myös muuta kuin ammattikorkeakoulutusta.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki poliisin hallinnosta

1 §. Poliisihallinto ja poliisiyksiköt. Poliisiammattikorkeakoulu ja Poliisikoulu ehdotetaan yhdistettäväksi yhdeksi uudeksi oppilaitokseksi. Hallituksen esityksen 1 §:n 3 momentissa oppilaitoksen nimeksi ehdotetaan Poliisialan koulutus- ja kehittämiskeskus. Hallintovaliokunta ehdottaa uuden oppilaitoksen nimeksi Poliisiammattikorkeakoulu.

4 §. Poliisin ylijohto. Poliisin ylijohdossa ovat maamme ylimpiin kuuluvat poliisin toimivaltuudet omaavat poliisimiehet, ylimpänä poliisiylijohtaja. Lakiehdotuksen 4 §:n 2 momentin mukaan poliisin ylijohdon tehtävänä on muun muassa johtaa poliisitoimintaa koko maassa. Valiokunta tähdentää nykyaikaisen johtamisen merkitystä kaikissa tilanteissa, myös organisaation kehittämistoimenpiteissä. Johtamisessa on tärkeää luoda edellytykset alaiselle hallinnolle hoitaa tehtävänsä asianmukaisesti.

Poliisin palvelut ovat kansalaisille tärkeitä palveluita. Tämän vuoksi poliisin ylimmän johdon tulee myös omalta osaltaan vastata niiden saatavuudesta ja laadusta. Valiokunta ehdottaa sanotun sisältöisen lisäyksen tekemistä 4 §:n 2 momentin uuteen 2 kohtaan, jolloin hallituksen esityksen 2 momentin 2 ja 3 kohta siirtyvät 3 ja 4 kohdaksi.

5 §. Poliisin lääninjohto. Poliisin ylijohdolle valiokunnan asettamaa velvoitetta vastaavasti hallintovaliokunta ehdottaa 5 §:n 2 momenttiin uutta 2 kohtaa, jonka mukaan poliisin lääninjohtajan tehtävänä on vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta läänin alueella.

Pykälän 2 momentin 3 kohdassa säädetään poliisin lääninjohtajan tehtäväksi hyväksyä asianomaisten yksiköiden kanssa neuvoteltuaan alaisensa yksiköiden tulostavoitteet sisäasiainministeriön lääninjohtajalle asettamien tulostavoitteiden ja toimintalinjojen perusteella. Hallintovaliokunta ehdottaa, että 5 §:n 2 momentin 3 kohdassa säädetään myös velvoitteesta asettaa palvelujen tasapuolista saatavuutta ja laatua koskevat tavoitteet.

6 §. Paikallispoliisi. Paikallinen poliisitoimi järjestetään pykälän 1 momentin mukaan siten, että kihlakunnan poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Hallintovaliokunta ehdottaa yleisperusteluissa lausuttuun viitaten, että momentissa asetetaan myös kihlakunnan poliisilaitokselle vastuu poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta. Tämä luonnollisesti koskee poliisilaitoksen toimialuetta.

Lakiehdotuksen tarkoituksena on turvata henkilöstön asema muutosprosessissa. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 6 §:n 3 momentin loppuun lisättävän täsmennyksen, jonka mukaan lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija "sijoitetaan uudelleen ammattitaitonsa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin". Näin säädetty laki vastaa samaa periaatetta kuin ulosoton hallinnon uudistamisessakin on tarkoitus noudattaa (HE 83/2006 vp). Valiokunta täh-

dentää kehittämistyön onnistumiseksi hyvän henkilöstöpolitiikan merkitystä

12 §. Poliisiammattikorkeakoulu. Valiokunta ehdottaa edellä 1 §:n 3 momenttiin viitaten 12 §:ssä säädettyä poliisialan koulutus- ja kehittämiskeskukseen sijasta Poliisiammattikorkeakoulusta. Muutoinkin valiokunta ehdottaa pykälän kirjoittamisasun tarkistamista teknisesti sisältöä muuttamatta.

13 §. Poliisin tekniikkakeskus. Pykälän 3 momentin mukaan Poliisin tekniikkakeskus hoitaa myös sille ampuma-aselaissa (1/1998), yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (282/2002) ja järjestyksenvalvojista annetussa laissa (533/1999) erikseen säädetyt tehtävät.

Yleisperusteluissaan lausuttuun viitaten valiokunta ehdottaa hallituksen esityksen 3 momentin poistamista lakiehdotuksesta, jolloin hallituksen esityksen 4 momentti siirtyy pykälän 3 momentiksi.

15 b §. Virkamiehen tehtävään määrääminen. Yleisperusteluissa lausuttuun viitaten valiokunta ehdottaa 15 b §:n poistamista lakiehdotuksesta.

15 c §. Muutoksenhaku. Lakiehdotuksen 15 c § sisältää muutoksenhaunkielion koskien 15 b §:ssä tarkoitettua tehtävään määräämistä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa myös 15 c §:n poistamista lakiehdotuksesta.

Voimaantulosäännös. Voimaantulosäännöksen 3 momentti koskee sisäasiainministeriön poliisi-osaston arpajais- ja asehallintoyksikön asehallinnon sekä turvallisuusalan valvontayksikön henkilöstön siirtymistä ja virkojen siirtämistä Poliisin tekniikkakeskukseen. Koska valiokunta on ehdottanut lakiehdotuksen 13 §:n 2 momentin poistamista, on myös voimaantulosäännöksen 3 momentti poistettava.

Hallituksen esityksessä voimaantulosäännöksen 4 momenttiin valiokunta ehdottaa tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat siitä, että Poliisialan koulutus- ja kehittämiskeskukseen sijasta valio-

kunta ehdottaa perustettavan uuden oppilaitoksen nimeksi Poliisiammattikorkeakoulu.

Hallintovaliokunta ehdottaa voimaantulosäännöksen 5 momentin muuttamista hallituksen esityksen voimaantulosäännöksen 4 momentin kohdalla mainituista syistä.

2. Ampuma-aselaki

Yleisperusteluista ilmenee, ettei valiokunta voi puoltaa asehallinnon viranomaistehtävien siirtämistä poliisin tekniikkakeskukselle. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa 2. lakiehdotuksen hylkäämistä.

3. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista

Yleisperusteluista ilmenee myös, ettei valiokunta voi puoltaa yksityisen turvallisuusalan viranomaistehtävien siirtämistä poliisin tekniikkakeskukselle. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa 3—7 §:n, 15 §:n, 20 §:n 2 momentin, 21—23, 42, 43, 45—47, 49, 51, 52 ja 60 §:n sekä voimaantulosäännöksen 3 momentin poistamista lakiehdotuksesta.

4. Laki järjestyksenvalvojista

7 §. Henkilön poistaminen, kiinni ottaminen ja säilössäpito. Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan lakiehdotuksen 7 §:n 3 momentin nojalla antaa tarkempia säännöksiä järjestyksenvalvojan kiinni ottaman henkilön säilössäpidosta. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan asetuksenantovaltuus näyttää ongelmalliselta perustuslain 7 §:n 3 momenttiin sisältyvän sen säännöksen kannalta, jonka mukaan vapautensa menettäneen oikeudet turvataan lailla. Järjestyksenvalvojista annetun lain 7 §:ää on kuitenkin vastikään täydennetty perustuslaista johtuvat vaatimukset täyttävillä säännöksillä (EV 94/2006 vp, PeVL 21/2006 vp). Uudessa sääntelykokonaisuudessa nyt ehdotettu valtuus rajautuu asianmukaisella tavalla tarkoittamaan lakia tarkempien säännösten antamista. Valtuus kuitenkin on selvyiden vuoksi perustuslakivalio-

kunnan lausunnon mukaan syytä sijoittaa lain täydennetyt 7 §:n viimeiseksi momentiksi.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta hallintovaliokunta ehdottaa 7 §:ään lisättäväksi uuden 7 momentin seuraavasti: "Kiinni otetun säilössäpidosta säädetään tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksella."

Lisäksi mainitun muutoksen johdosta lakiehdotuksen 3 momentista on tarpeen poistaa maininta asetuksenantovaltuudesta.

9 a §. Koiran mukana pitäminen. Hallintovaliokunta on hallituksen esityksen HE 265/2004 vp pohjalta hyväksynyt lakiehdotuksen järjestyksenvalvojista annetun lain muuttamiseksi (HaVM 22/2006 vp). Koiran mukana pitämistä koskevat säännökset on sanotussa lakiehdotuksessa sisällytetty 11 §:ään, minkä vuoksi käsiteltävänä olevasta lakiehdotuksesta on poistettava 9 a §.

10 §. Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen. Hallintovaliokunnan mietinnössä HaVM 22/2006 vp järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä koskevat säännökset ovat lakiehdotuksen 12 §:ssä, minkä vuoksi myös 10 § tulee poistaa käsiteltävänä olevasta lakiehdotuksesta.

5. Laki poliisikoulutuksesta

Hallituksen esityksen 5. lakiehdotus sisältää voimassa olevaan lakiin tekniset muutokset, jotka johtuvat siitä, että uuden oppilaitoskokonaisuuden nimi olisi Poliisialan koulutus- ja kehittämiskeskus. Hallintovaliokunta on päätenyt siihen, että yhdistettävän Poliisiammattikorkeakoulun ja Poliisikoulun nimeksi tulee Poliisiammattikorkeakoulu. Mietintö sisältää tästä johtuvat muutokset lakiehdotukseen.

14 §. Koulutuksesta erottaminen. Opiskelija voidaan lakiehdotuksen 14 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla erottaa koulutuksesta, jos hän on antanut koulutukseen pyrkiessään vääriä tai harhaanjohtavia tietoja taikka salannut sellaisen itseään koskevan seikan, joka olisi voinut estää koulutukseen valinnan. Perustuslakivaliokunta on aiemmin katsonut vastaavan sääntelyn vai-

kuttavan kohtuuttoman ankaralta, koska opiskelija voi säännöksen sanamuodon mukaan menettää opiskeluoikeutensa vähäisenkin väärän tai harhaanjohtavan tiedon perusteella. Valiokunta piti aiemmassa tapauksessa tarpeellisenä sääntelyn täsmentämistä oikeasuhtaisuuden vaatimuksia paremmin vastaavaksi (PeVL 12/2005 vp). Samoista syistä perustuslakivaliokunta katsoo olevan tarpeen täsmentää nyt esillä olevaa lainkohtaa.

Hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 14 §:n 1 momentin 1 kohdan kirjoittamista Pelastusopistosta annetun lain 28 §:n 1 momentin 1 kohtaa vastaavasti. Valiokunnan ehdottaman sanamuodon mukaan Poliisiammattikorkeakoulu voi erottaa opiskelijan koulutuksesta, jos tämä on antanut koulutukseen pyrkiessään *sellaisen väärän tai harhaanjohtavan tiedon* taikka salannut sellaisen itseään koskevan seikan, joka olisi *estänyt hänen valintansa opiskelijaksi*.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan poliisin hallinnosta 14 päivänä helmikuuta 1992 annetun lain (110/1992) 1 §:n 2 ja 3 momentti, 4, 5, 6 ja 8 §, 9 §:n 3 momentti, lailla 69/2005 kumotun 12 §:n edellä oleva väliotsikko ja 13 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 ja 3 momentti laissa 679/2002, 4 § osaksi laeissa 778/1997 ja 779/1997, 5 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, 6 § laissa 156/1996 ja mainitussa laissa 679/2002, 8 § osaksi mainituissa laeissa 156/1996, 778/1997 ja 679/2002 sekä kumotun 12 §:n edellä oleva väliotsikko mainitussa laissa 778/1997 ja 13 § laissa 676/2006 sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla lailla 69/2005 kumotun 12 §:n tilalle uusi 12 § (*poist.*) seuraavasti:

1 §

Poliisihallinto ja poliisiyksiköt

(2 mom. kuten HE)

Säättämisjärjestys

Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hylätään,

että 1. ja 3.—5. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään kaksi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset).

Sisäasiainministeriön alaisia valtakunnallisia yksiköjä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja liikkuva poliisi. Ministeriön alaisena toimii Poliisiammattikorkeakoulu, Poliisin tekniikkakeskus ja Poliisin tietohallintokeskus sekä pai-

kallishallintoviranomaisena Helsingin kihlakunnan poliisilaitos.

4 §

Poliisin ylijohto

(1 mom. kuten HE)

Poliisin ylijohtoon tehtävänä on:

(2 mom. 1 kohta kuten HE)

2) *vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa; (uusi 2 mom. 2 kohta)*

(2 mom. 3 ja 4 kohta kuten HE:n 2 mom. 2 ja 3 kohta)

5 §

Poliisin lääninjohto

(1 mom. kuten HE)

Poliisin lääninjohtoon tehtävänä on:

(2 mom. 1 kohta kuten HE)

2) *vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta läänin alueella; (uusi 2 mom. 2 kohta)*

3) hyväksyä asianomaisten yksiköiden kanssa neuvoteltuaan alaistensa yksiköiden tulostavoitteet sekä poliisin palvelujen tasapuolista saatavuutta ja laatua koskevat tavoitteet sisäasiainministeriön lääninjohtolle asettamien tulostavoitteiden sekä palvelujen tasapuolista saatavuutta ja laatua koskevien tavoitteiden ja toimintalinjojen perusteella sekä päättää yksiköille osoitettavista määrärahoista sisäasiainministeriön lääninjohtolle osoittaman määrärahan puitteissa; (2 mom. 3 kohta HE:n 2 mom. 2 kohta)

(2 mom. 4 ja 5 kohta kuten HE:n 2 mom. 3 ja 4 kohta)

6 §

Paikallispoliisi

Paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että kihlakunnan poliisilaitoksen

toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Kihlakunnan poliisilaitos vastaa myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään kihlakunnan poliisilaitoksista, joiden toimialueena on useampi kihlakunta. Kihlakunnan poliisilaitoksella voi olla palvelutoimistoja. Sisäasiainministeriö päättää kihlakunnan poliisilaitoksen sekä sen palvelutoimistojen sijaintipaikoista.

Muodostettaessa kihlakunnan poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain (423/2003) 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Poliisilaitoksen muodostamisen yhteydessä lakautettavien poliisilaitosten henkilöstö siirtyy ja virat siirretään perustettavaan kihlakunnan poliisilaitokseen. Viran siirtämiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta. Lakkaavien kihlakunnan poliisilaitosten poliisipäällikön virat lakkauteaan ja perustetaan uusi kihlakunnan poliisilaitoksen poliisipäällikön virka. Täytettäessä edellä mainittua kihlakunnan poliisilaitoksen poliisipäällikön virkaa ensi kertaa virka saadaan täyttää sitä haettavaksi julistamatta. Lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija sijoitetaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin.

(3 mom. kuten HE)

8 ja 9 §
(Kuten HE)

Poliisiammattikorkeakoulu

12 §

Poliisiammattikorkeakoulu

Poliisiammattikorkeakoulussa annetaan poliisialan ammattikorkeakoulutusta, poliisin jatko- ja täydennyskoulutusta sekä poliisin peruskoulutusta. Poliisiammattikorkeakoulusta sekä

poliisikoulutuksesta säädetään tarkemmin poliisikoulutuksesta annetussa laissa (68/2005).

13 §

Poliisin tekniikkakeskus

(1 ja 2 mom. kuten HE)
(3 mom. *poist.*)
(3 mom. kuten HE:n 4 mom.)

15 b § (*Poist.*)

15 c § (*Poist.*)

(1 ja 2 mom. kuten HE)
(3 mom. *poist.*)

Tämän lain 12 §:n tullessa voimaan *nykyinen* Poliisiammattikorkeakoulu ja Poliisikoulu lakkaavat. Nykyisen Poliisiammattikorkeakoulun ja Poliisikoulun henkilöstö siirtyy ja virat siirretään 12 §:ssä tarkoitettuun *uuteen Poliisiammattikorkeakouluun*. Viran siirtämiseen ei tarvita virkamiehen suostumusta. *Uuteen Poliisiammattikorkeakouluun* perustettavat virat voidaan ensimmäisellä kerralla täyttää niitä haettavaksi julistamatta, jos virkaan nimitetään Poliisiammattikorkeakoulun tai Poliisikoulun palveluksessa oleva virkamies. (3 mom. HE:n 4 mom.)

Nykyinen Poliisiammattikorkeakoulun rehtorin virka ja Poliisikoulun johtajan virka lakkautetaan ja perustetaan *uuden Poliisiammattikorkeakoulun rehtorin* virka. Lakkautettavien virkojen haltijat pyritään sijoittamaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin. (4 mom. HE:n 5 mom.)

3.

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista 12 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (282/2002) (*poist.*) 20 §:n 1 momentin 2 kohta (*poist.*), 24 §:n 1 momentin 2 kohta, 25 §:n 1 momentti, 29 §:n 2 momentti ja 31 §:n 2 momentin 1 kohta (*poist.*) seuraavasti:

3—7 ja 15 § (*Poist.*)

20 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

(1 mom. kuten HE)
(2 mom. *poist.*)

21—23 § (*Poist.*)

24, 25, 29 ja 31 § (Kuten HE)

33, 42, 43, 45—47, 49, 51, 52 ja 60 § (*Poist.*)

(1 ja 2 mom. kuten HE)
(3 mom. *poist.*)

4.

Laki**järjestyksenvalvojista annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyksenvalvojista 22 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (533/1999) 7 §:n 3 momentti (*poist.*),
sellaisena kuin se on (*poist.*) laissa 622/2003 (*poist.*), sekä
lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 7 momentti, seuraavasti:

7 §

*Henkilön poistaminen, kiinniottaminen ja säilö-
 säpito*

— — — — —
 Jos kiinni otettua ei voida viipymättä luovuttaa poliisille, järjestyksenvalvojalla on poliisin suostumuksella (*poist.*) oikeus pitää hänet säilössä enintään neljä tuntia kiinniottamisesta, kuitenkin enintään siihen asti kun tilaisuus on

päättynyt ja yleisö poistunut tai kun kiinniottamisen peruste on muutoin lakannut.

— — — — —
Kiinni otetun säilössä pidosta säädetään tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksella. (Uusi 7 mom.)

9 a ja 10 §
(Poist.)

Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

5.

Laki**poliisikoulutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisikoulutuksesta 4 päivänä helmikuuta 2005 annetun lain (68/2005) 1 §:n 2 momentti, 2 §, 3 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 §:n otsikko ja 2 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 7, 8, 10—12 §, 13 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 15 ja 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 ja 20 §, 21 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti sekä 22—24 § seuraavasti:

1 §

Poliisikoulutuksen vastuuyksikkö

— — — — —
Poliisiammattikorkeakoulu vastaa poliisin valtakunnallisen koulutuksen järjestämisestä sekä tutkimustoiminnasta.

2 §

Poliisiammattikorkeakoulun tehtävät

Poliisiammattikorkeakoulu vastaa poliisikoulutukseen rekrytoinnista, tutkintoa suorittamaan otettavien opiskelijavalinnoista, poliisin perus- ja jatkotutkinnoista, oppilaitoksessa annettavasta täydennyskoulutuksesta sekä poliisialaan liit-

tyvästä tutkimus- ja kehittämistoiminnasta. *Poliisiammattikorkeakoulu* järjestää edellä mainittuihin tutkintoihin liittyvää koulutusta, ammatillisia erikoistumisopintoja, laadun kehittämiseen liittyvää koulutusta sekä muuta turvallisuusalan koulutusta.

Poliisiammattikorkeakoulussa suoritettava poliisipäällystötutkinto on poliisialan ammattikorkeakoulututkinto. Tutkinnon ja siihen liittyvän opetuksen osalta noudatetaan tässä laissa säädetyn lisäksi soveltuvin osin, mitä ammattikorkeakoululaissa (351/2003) tai sen nojalla säädetään.

Poliisiammattikorkeakoulun tehtävänä on vastata järjestämänsä koulutuksen ja muun toiminnan laatutasosta ja kehittämisestä sekä osallistua määräajoin ulkopuoliseen arviointiin.

3 §

Poliisiammattikorkeakoulun hallitus

Poliisiammattikorkeakoululla on hallitus, jonka jäsenet ja varajäsenet poliisin ylijohdoon nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksitoista muuta jäsentä sekä kullakin heistä henkilökohtainen varajäsen.

Hallituksen tehtävänä on seurata *Poliisiammattikorkeakoulun* toimintaa ja tehdä esityksiä toiminnan ja siinä annettavan koulutuksen kehittämiseksi sekä ratkaista hallituksen käsiteltävissä säädetty oikaisuvaatimukset.

4 §

(Kuten HE)

5 §

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelija

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa opiskelijalla tarkoitetaan sekä poliisikokelasta että muuta *Poliisiammattikorkeakoulussa* opiskelevaa.

6 §

Opiskelijaksi ottaminen poliisin perustutkintokoulutukseen

Poliisiammattikorkeakoulu valitsee opiskelijat poliisin perustutkintokoulutukseen.

Poliisiammattikorkeakoulu voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksen 2 momentin 1 ja 2 sekä 5 kohdassa säädettyistä vaatimuksista.

7 §

Päihdetestaus

Poliisin perustutkintokoulutukseen hakeutuva on velvollinen osallistumaan terveydenhuollon ammattihenkilön ja laboratoriohenkilökunnan tekemään päihdetestiin ennen perustutkintokoulutukseen hyväksymistä. Poliisin perustutkintoa suorittava on velvollinen *Poliisiammattikorkeakoulun* määräyksestä osallistumaan päihdetestiin myös perustutkintokoulutuksen ja siihen liittyvän harjoittelun aikana, jos on perusteltua aihetta epäillä, että poliisikokelas tai harjoittelua suorittava esiintyy päihtyneenä koulutuksessa tai harjoitteluun liittyvässä työssä.

Päihdetestistä saatu tieto on terveydentilatie-to. Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa *Poliisiammattikorkeakoululle* kirjallisen johtopäätöksen päihdetestistä. Tätä tietoa saavat *Poliisiammattikorkeakoulussa* käsitellä vain ne henkilöt, jotka valmistelevat taikka tekevät päätöksen oppilasvalinnasta taikka perustutkintokoulutuksesta erottamisesta. *Poliisiammattikorkeakoulun* on säilytettävä terveydentilatie-dot erillään muista keräämistään henkilötiedoista.

8 §

Opiskelijaksi ottaminen muuhun tutkintokoulutukseen

Poliisiammattikorkeakoulu valitsee poliisin jatkotutkintojen opiskelijat poliisin ylijohdon vahvistamien valintaperusteiden mukaisesti sekä opiskelijat vastuullaan olevaan poliisihal-

linnon ulkopuoliseen turvallisuusalan koulutukseen.

(2 mom. kuten HE)

10 §

Opiskeluaika

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijan tulee suorittaa tutkintokoulutuksen opinnot opetussuunnitelmassa määritellyssä enimmäisajassa voimassa olevan opetussuunnitelman mukaisesti.

Poliisiammattikorkeakoulu voi opiskelijan pyynnöstä siirtää tämän opiskeluoikeutta siihen saakka, kunnes kyseinen koulutus seuraavan kerran aloitetaan, kuitenkin enintään yhdellä vuodella.

11 §

Opiskeluoikeuden menettäminen

Opiskelija, joka ei ole suorittanut opintojaan opetussuunnitelmassa määritellyssä enimmäisajassa, menettää opiskeluoikeutensa, jollei *Poliisiammattikorkeakoulu* erityisestä syystä myönnä hänelle lisääaikaa opintojen loppuun saattamiseen.

12 §

Opiskelun keskeyttäminen

Poliisiammattikorkeakoulu voi keskeyttää opiskelijan hakemuksesta tämän opiskelun enintään kahden vuoden määräajaksi. *Poliisiammattikorkeakoulu* voi omasta aloitteestaan keskeyttää opiskelijan opiskelun kerrallaan enintään yhden vuoden määräajaksi pitkäaikaisen sairauden vuoksi tai jos opiskelija ei kykene suorittamaan opintojaan hyväksytysti opetussuunnitelman mukaisesti taikka opiskelijaan kohdistuvan rikoksen esitutkinnan ajaksi tai muusta vastaavasta painavasta syystä.

Opiskelun keskeyttämistä koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön, jollei *Poliisiammattikorkeakoulu* tai hallinto-oikeus toisin määrää.

Poliisiammattikorkeakoulu päättää opiskelijan aikaisempien opintojen hyväksiluettavuudesta opiskelijan tullessa jatkamaan opintojaan. Edellä 1 momentissa tarkoitettua aikaa, jona opinnot ovat keskeytyneenä, ei lasketa opintojen enimmäisaikaan.

13 §

Varoitus ja huomautus

Poliisiammattikorkeakoulu voi antaa opiskelijalle kirjallisen varoituksen, jos tämä:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) on rikkonut *Poliisiammattikorkeakoulun* järjestyssääntöä.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa *Poliisiammattikorkeakoulu* voi antaa kirjallisen varoituksen sijaan suullisen huomautuksen, jos sen katsotaan teon moitittavuus huomioon ottaen olevan riittävä seuraamus.

14 §

Koulutuksesta erottaminen

Poliisiammattikorkeakoulu voi erottaa *Poliisiammattikorkeakoulun* opiskelijan koulutuksesta, jos tämä:

1) on antanut koulutukseen pyrkiessään sellaisen väärän tai harhaanjohtavan tiedon taikka salannut sellaisen itseään koskevan seikan, joka olisi estänyt hänen valintansa opiskelijaksi;

(2—5 kohta kuten HE)

6) on toistuvasti taikka olennaisella tavalla rikkonut *Poliisiammattikorkeakoulun* järjestyssääntöä.

Erottamista koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön, jollei *Poliisiammattikorkeakoulu* tai hallinto-oikeus toisin määrää. Jos koulutuksesta erottamista koskeva päätös kumotaan, *Poliisiammattikorkeakoulu* päättää opiskelijan siihen mennessä suorittamien opintojen hyväksiluettavuudesta myöhemmin vastaavien opintojen yhteydessä.

15 §

Menettely opiskeluoikeuden menettämistä ja opiskelun keskeyttämistä koskevassa asiassa, kurinpitoasiassa sekä huomautusta annettaessa

Poliisiammattikorkeakoulun on kuultava opiskelijaa ennen kuin se päättää 11 §:ssä tarkoitetusta opiskeluoikeuden menettämisestä. *Poliisiammattikorkeakoulun* on myös, ennen kuin se päättää 12 §:ssä tarkoitetusta opiskelun keskeyttämisestä, 13 §:ssä tarkoitetusta huomautuksen tai varoituksen antamisesta taikka 14 §:ssä tarkoitetusta koulutuksesta erottamisesta, yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava opiskelijaa ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

16 §

Opiskelijoiden osallistuminen poliisitehtäviin ja muihin määrättyihin tehtäviin

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelija on velvollinen suorittamaan *Poliisiammattikorkeakoulun* määräyksestä koulutukseen liittyvinä harjoituksina poliisille kuuluvia tehtäviä muun poliisiyksikön apuna.

Jos valtion turvallisuuden ylläpitämiseksi tai valtakunnallisen poliisitoiminnallisen erityistilanteen hoitamiseksi on tarpeen, poliisin ylijohdoto voi määrätä *Poliisiammattikorkeakoulussa* opiskelevia poliisimiehiä, jotka ovat saaneet riittävän peruskoulutuksen, suorittamaan myös muita kuin koulutukseen liittyviä poliisille kuuluvia tehtäviä.

Poliisikokelaan ja muun *Poliisiammattikorkeakoulussa* opiskelevan poliisimiehen poliisivaltuuksista on 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tehtävää suoritettaessa voimassa, mitä poliisilain (493/1995) 7 §:ssä säädetään. Edellä 1 momentissa tarkoitettua tehtävää suorittavan sellaisen opiskelijan, joka ei ole poliisimies, valtuuksista on voimassa, mitä poliisilain 46 §:ssä poliisimiestä avustavan henkilön valtuuksista säädetään.

(4 mom. kuten HE)

Poliisiammattikorkeakoulu voi määrätä poliisin perustutkintoa opiskelevan suorittamaan koulutuksen aikana päivystystehtäviä ja muita vastaavia opintoihin liittyviä poliisikoulutuksellisia tehtäviä.

17 §

Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelija ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan koulutuksen yhteydessä tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun koulutus tai toiminta viranomaisessa on päättynyt.

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelija ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi.

18 §

Opiskelijan opintososiaaliset etuudet

Poliisiammattikorkeakoulussa annettu virkatutkintoon johtava opetus on opiskelijalle makсутonta.

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijan opintososiaalisista eduista säädetään sisäasiainministeriön asetuksella. Sisäasiainministeriön asetuksella määritellyt terveydenhuollon kustannukset korvataan vain siltä osin kuin hoidon tarve on ilmennyt lähiopetusjakson aikana eikä opiskelijalla ole oikeutta kustannusten korvaamiseen muulla perusteella.

20 §

Muutoksenhaku

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijavalintaa koskevaan päätökseen tyytymätön voi vaatia siihen oikaisua *Poliisiammattikorkeakoulun* hallitukselta 14 päivän kuluessa valinnan julkistamisesta. *Poliisiammattikorkeakoulun* opiskelu-

oikeuden menettämistä, opiskelun keskeyttämistä, varoituksen antamista tai koulutuksesta erottamista koskevaan päätökseen tyytymätön voi vaatia siihen oikaisua *Poliisiammattikorkeakoulun* hallitukselta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Opintosuoritusten arviointiin ja aikaisempien taikka muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemista koskevaan päätökseen tyytymätön opiskelija voi vaatia siihen oikaisua *Poliisiammattikorkeakoululta* 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelijalla on ollut mahdollisuus saada arvioinnin tulokset ja arviointiperusteiden soveltaminen omalta osaltaan tietoonsa. *Poliisiammattikorkeakoulun* oikaisuvaatimuksesta antamaan päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

(3 mom. kuten HE)

21 §

Poliisiammattikorkeakoulun järjestyssääntö

Poliisiammattikorkeakoululla on järjestyssääntö, jonka *Poliisiammattikorkeakoulu* antaa. Siinä voidaan antaa opiskeluyhteisön turvallisuuden ja viihtyvyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä:

1) käytännön järjestelyistä ja käyttäytymisestä *Poliisiammattikorkeakoulussa*, sen alueella, asuntolassa sekä suoritettaessa koulutukseen liittyviä tehtäviä ja harjoituksia;

(2 kohta kuten HE)

3) *Poliisiammattikorkeakoulun* omaisuuden käsittelystä;

4) oleskelusta ja liikkumisesta *Poliisiammattikorkeakoulussa* ja sen alueella sekä asuntolassa.

— — — — —
Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijat ja henkilökunta ovat *Poliisiammattikorkeakoulussa*, sen alueella taikka asuntolassa ollessaan samoin kuin suorittaessaan koulutukseen liittyviä tehtäviä, harjoituksia ja tutustumiskäyntejä velvollisia noudattamaan järjestyssääntöä.

22 §

Opetussuunnitelma

Poliisin ylijohdossa vahvistaa *Poliisiammattikorkeakoulun* hallituksen esityksestä tutkintokoulutuksen ja vähintään 30 opintoviikon erikoistumiskoulutuksen opetussuunnitelman. Muun koulutuksen opetussuunnitelmat vahvistaa *Poliisiammattikorkeakoulu*. Opetussuunnitelma sisältää määräykset opintojen tavoitteista, käsiteltävistä asiakokonaisuuksista, opintojen laajuudesta, opintojen suorittamisen enimmäisajasta, opetusmuodoista, opetuksen ja harjoittelun määrästä, muiden opintojen hyväksiluettavuudesta sekä vaadittavista suorituksista.

23 §

Opetus- ja tutkintokielet

Poliisiammattikorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli on suomi tai ruotsi. *Poliisiammattikorkeakoulu* päättää muun opetus- ja tutkintokielen käyttämisestä opetuksessa ja opintosuorituksissa.

24 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä *Poliisiammattikorkeakoulun* virkamiesten tehtävistä, suoritettavista tutkinnoista ja annettavasta muusta koulutuksesta, opiskelijaksi hyväksymismenettelystä, opiskelun keskeyttämistä ja opiskelijan erottamista koskevasta menettelystä sekä *Poliisiammattikorkeakoulun* neuvottelukunnista ja ohjesäännöstä.

—————
Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. *Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että hyvissä ajoin ennen poliisilaitoksen toimialueen muodostamista useammasta kuin yhdestä kihlakunnasta hallintovaliokuntaa informoidaan kirjallisesti muutoshankkeesta perusteluineen.*
2. *Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että myös poliisin lääninjohdon asema ja tehtävät selvitetään.*

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Lauri Kähkönen /sd
vpj.	Veijo Puhjo /vas	Heli Paasio /sd
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Satu Taiveaho /sd
	Nils-Anders Granvik /r	Tapani Tölli /kesk
	Lasse Hautala /kesk	Ahti Vielma /kok
	Rakel Hiltunen /sd	Tuula Väättäinen /sd
	Hannu Hoskonen /kesk	vjäs. Lauri Oinonen /kesk
	Esko Kurvinen /kok	Petri Salo /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.